

ร่าง

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพ อย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ข้อ ๔ ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินนั้นได้แจ้งต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินดังกล่าว บุคคลนั้นไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๑๒๑

ข้อ ๕ การดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ หมายความว่ารวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การอยู่อาศัยหรือทำกินภายในขอบเขตแปลงที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกิน

(๒) การซ่อมแซมหรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยแทนของเดิมที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่

(๓) การเลี้ยงสัตว์ที่มีใช้สัตว์ป่า และนำเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยงออกนอกเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตล่าสัตว์ป่า เก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ

(๔) การดำเนินการตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำหรือมาตรการคุ้มครองพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ หรือบริเวณที่มีทัศนสวยงาม หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์

ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากำกับดูแลบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สามารถดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระตามวรรคหนึ่ง ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเขตพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ กรณีการตัดไม้ยืนต้นที่เป็นไม้เกษตรหรือไม้ใช้สอยยืนต้นที่ปลูกขึ้นเอง เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แจ้งต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อตรวจสอบ และให้ทำการตัดไม้นั้นได้

ตามระบบเลือกตั้ง หรือระบบอื่นที่ต้องไม่กระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมของเขตพื้นที่โครงการดังกล่าว
ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ข้อ ๗ การดำเนินการเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระนอกจากที่กำหนดในข้อ ๕
และข้อ ๖ ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ไม่กระทบต่อสภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ
และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และต้อง
ได้รับความเห็นชอบจากบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในเขตพื้นที่นั้น รวมทั้งต้องเสนอรูปแบบและ
รายละเอียดการดำเนินการต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อรายงานให้อธิบดีให้ความ
เห็นชอบก่อน

ข้อ ๘ เพื่อให้การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ
เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในเขตพื้นที่นั้น ร่วมกับพนักงาน
เจ้าหน้าที่เพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๙ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง การพัฒนา
และการส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายในเขตพื้นที่โครงการ
อนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และ
วิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาตจากอธิบดี
ก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและหน่วยงานของรัฐ
หรือองค์กรที่ได้อนุญาตร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา
หรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช